

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα
Τ: 2107233221-2, W: www.nchr.gr, E: info@nchr.gr

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κύριο Νότη Μηταράκη
Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου
Κύριο Μιχάλη Χρυσοχοΐδη
Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
Κύριο Κωστή Χατζηδάκη
Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Κοινοποίηση:
Κύριο Γεώργιο Γεραπετρίτη
Υπουργό Επικρατείας

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2021
Α.Π. 179

Θέμα: Ανανέωση αδειών διαμονής δικαιούχων διεθνούς προστασίας, πρόσβαση στην απασχόληση και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα

Αξιότιμοι Κύριοι Υπουργοί,

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) λαμβάνει πλείστες αναφορές από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, πολλές εκ των οποίων μέλη του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, που αφορούν σημαντικά ελλείμματα προστασίας αναγνωρισμένων προσφύγων των οποίων οι άδειες διαμονής έχουν λήξει και δεν έχουν ανανεωθεί εγκαίρως, ενώ ταυτόχρονα δεν έχουν τύχει παράτασης, προκειμένου να διεκπεραιωθούν οι διαδικασίες από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Οι εν λόγω πολίτες τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα εξαιτίας των καθυστερήσεων στην ανανέωση των δελτίων διαμονής τους αδυνατούν κατά πρώτον να απασχοληθούν σε καθεστώς νόμιμης εργασίας (οι ληγμένες άδειες διαμονής τους δεν είναι δυνατό να καταχωρηθούν στα αρμόδια Πληροφοριακά Συστήματα του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, όπως το ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ) ενώ φοβούνται να κυκλοφορήσουν ελεύθερα στην επικράτεια μη τυχόν συλληφθούν προς εξακρίβωση στοιχείων λόγω μη ισχύουσας άδειας διαμονής. Κατ' επέκταση της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης της διαδικασίας ανανέωσης της άδειας διαμονής τους και κατά το διάστημα της εκκρεμότητας αυτής, λόγω μη παράτασης του τίτλου που ήδη έχουν, δεν δύνανται να απολαύσουν όλα τα υπόλοιπα δικαιώματα τους και κυρίως αυτά που σχετίζονται με την υγεία τους, τις συναλλαγές τους με τις δημόσιες Αρχές στην Ελλάδα (πχ. εξυπηρέτηση από Κ.Ε.Π. και Δ.Ο.Υ.), αλλά και με τα πιστωτικά ιδρύματα.

Με την υπ' αριθμ. 7396/2021 απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου (ΦΕΚ Β' 1223/30.3.2021) λήφθηκε μέριμνα για την συνέχιση της διασφάλισης της

νόμιμης διαμονής, της απρόσκοπτης συναλλαγής με τις υπηρεσίες και την πρόσβαση στα δικαιώματα για τους πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν οριστικούς τίτλους διαμονής και βεβαιώσεις κατάθεσης αιτήσεων δυνάμει του ν. 4251/2014 και του π.δ. 106/2007. Συγκεκριμένα, η ισχύς των συγκεκριμένων κατηγοριών τίτλων διαμονής και βεβαιώσεων κατάθεσης παρατάθηκε έως την 31η Δεκεμβρίου 2021, λαμβανομένης υπόψη της λειτουργίας των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών με ελάχιστο αναγκαίο προσωπικό στο μέτρο αντιμετώπισης της διασποράς του κορονοϊού.

Στις **Παρατηρήσεις** που απέστειλε η ΕΕΔΑ στο ΣχΝ που προωθεί το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου με τίτλο «Διαμόρφωση διαδικασιών απελάσεων και επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών, ζητήματα αδειών διαμονής και διαδικασιών χορήγησης διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη», διαπίστωσε, ότι στο ευρύτερο πλαίσιο της αυστηροποίησης των διαδικασιών απελάσεων και επιστροφών, συμπαρασύρονται και διατάξεις που ρυθμίζουν ζητήματα μεταναστευτικής νομοθεσίας με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται οι σχετικές διαδικασίες αντί να απλοποιούνται με γνώμονα τα κριτήρια του εξορθολογισμού και της αποδοτικότητας.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων (Ν.Δ. 3989 της 19/26 Σεπτεμβρίου 1959, ΦΕΚ Α' 201) – η οποία υπερισχύει κάθε αντίθετης διάταξης νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του ελληνικού Συντάγματος – και της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ για την Αναγνώριση, η οποία μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο για πρώτη φορά με το π.δ. 141/2013 και εν συνεχεία με τον ν. 4636/2019, οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας (άρθρο 27 ν. 4636/2019, κατ' εφαρμογή των άρθρων 17-19 της Σύμβασης της Γενεύης), ήτοι την δυνατότητα άσκησης μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας **με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους ημεδαπούς** ως προς την αμοιβή, την κοινωνική ασφάλιση και τους όρους εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, **η διακριτική μεταχείριση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας έναντι άλλων κατηγοριών πολιτών τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα απαγορεύεται από την αρχή της μη διάκρισης, στο πλαίσιο της ισονομίας.**

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, **η Εθνική Επιτροπή εφιστά την προσοχή των Υπουργείων Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων και Προστασίας του Πολίτη** ως προς την μετέωρη κατάσταση, στην οποία εκ των πραγμάτων βρίσκονται αρκετοί αναγνωρισμένοι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας λόγω καθυστέρησης στην ανανέωση των τίτλων διαμονής τους στην Ελλάδα και της μη συμπερίληψής τους στην Απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου περί αυτόματης χορήγησης παράτασης της διάρκειας ισχύος των δελτίων διαμονής τους έως την 31 Δεκεμβρίου 2021. **Καλεί δε τον αρμόδιο Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου** να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την ρύθμιση της κατάστασης «παρανομίας» στην οποία έχει περιέλθει μεγάλη μερίδα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με άμεσο και διαρκή κίνδυνο παραβίασης των κατοχυρωμένων

δικαιωμάτων τους σύμφωνα με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας. Η εν λόγω μετέωρη κατάσταση: νόμιμης μεν διαμονής των αναγνωρισμένων προσφύγων χωρίς τίτλο που να το αποδεικνύει δε οδηγεί ευρύτερα στην απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, λαμβανομένων υπόψη των αυξημένων εποχιακών αναγκών σε εργατικό δυναμικό κατά τη θερινή περίοδο και του κινδύνου που φέρουν οι εργοδότες οι οποίοι απασχολούν «παράνομα» δικαιούχους διεθνούς προστασίας με ληγμένες άδειες διαμονής. Η ΕΕΔΑ τονίζει τον **επείγοντα χαρακτήρα άμεσης λήψης μέτρων** που να ρυθμίζουν την ισχύ των ληγμένων αδειών διαμονής ενόψει και των καλοκαιρινών αδειών του προσωπικού που απασχολείται στα γραφεία έκδοσης τίτλων διαμονής, τα οποία, όπως γνωρίζετε λειτουργούν ήδη με ελάχιστο προσωπικό, σε αναντιστοιχία με τον όγκο των εργασιών που καλείται να φέρει σε πέρας, ζήτημα για το οποίο εξίσου οφείλει να ληφθεί μέριμνα λόγω της κρισιμότητας του έργου τους.

Η ΕΕΔΑ ως το αρμόδιο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας παραμένει στη διάθεσή σας κύριοι Υπουργοί, για κάθε τυχόν περαιτέρω διευκρίνιση ή συνδρομή στο έργο σας.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Η Πρόεδρος

Μαρία Γαβουνέλη

Αν. Καθηγήτρια, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ